

Tiedoksianto oikeudenkäynnissä

Lausuntotiivistelmä

LAUSUNTOJA JA SELVITYKSIÄ 2009:19

Tiedoksianto oikeudenkäynnissä

Lausuntotiivistelmä

OIKEUSMINISTERIÖ

ISSN 1458-7149

ISBN 978-952-466-915-3 (nid.)

ISBN 978-952-466-916-0 (PDF)

Oikeusministeriö

Helsinki 2009

KUVAILULEHTI

OIKEUSMINISTERIÖ

Julkaisun päivämäärä
2.9.2009

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)		Julkaisun laji Lausuntotiivistelmä	
Jukka Lehtola Korkeakouluharjoittelija		Toimeksiantaja Oikeusministeriö	
		Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi Tiedoksianto oikeudenkäynnissä. Lausuntotiivistelmä			
Julkaisun osat			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Oikeusministeriö asetti 29 päivänä toukokuuta 2008 työryhmän, jonka tehtäväksi annettiin laatia ehdotus tiedoksianto oikeudenkäynnissä koskevan sääntelyn tarkistamiseksi. Esityksen tavoitteena on tiedoksiannon tehostuminen oikeudenkäynnissä. Tarkoituksena on vähentää henkilökohtaisen haastemiestiedoksiannon käyttöä erityisesti summaarisissa velkomusasioissa.</p> <p>Työryhmä luovutti mietintönsä 31 päivänä maaliskuuta 2009 (Tiedoksianto oikeudenkäynnissä, työryhmämietintö 2009:3).</p> <p>Mietinnössä ehdotetaan, että puhelintiedoksianto otetaan käyttöön yleisenä tiedoksiantotapana kaikissa yleisissä tuomioistuimissa. Lisäksi ehdotetaan muiden sähköisten viestintävälineiden kuin puhelimen käytön lisäämistä tiedoksiannoissa. Haastemiestiedoksiannon toissijaisuutta korostettaisiin tiukentamalla haastemiestiedoksiannon toimittamisen edellytyksiä. Esityksessä myös ehdotetaan, että haastemiehen sijaan asianosaisen asiamies voisi riita-asiaa antaa haasteen tai muun asiakirjan henkilökohtaisesti tiedoksi vastaanottajalle. Lisäksi ehdotetaan kirjallisessa valmistelussa päättyvän riita-asian käsittelystä perittävien oikeudenkäyntimaksujen porrastamista tiedoksiantotavan mukaan.</p> <p>Oikeusministeriö pyysi ehdotuksesta lausunnon yhteensä 43 eri viranomaiselta, yhteisöltä ja asiantuntijalta. Lausuntoja saapui yhteensä 32. Tässä tiivistelmässä selostetaan mietinnöstä annettuja lausuntoja.</p> <p>Ehdotukset ovat saaneet lausunnonantajilta lähes yksimielistä kannatusta.</p>			
Avainsanat: (asiasanat) tiedoksianto, oikeudenkäynti, summaarinen asia, haastemies			
Muut tiedot (Oskari- ja HARE-numero, muu viitenumero) OM 8/41/2008, OM024:00/2008			
Sarjan nimi ja numero Oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2009:19		ISSN 1458-7149	ISBN 978-952-466-915-3 (nid.) 978-952-466-916-0 (PDF)
Kokonaissivumäärä 32	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Oikeusministeriö		Kustantaja Oikeusministeriö	

PRESENTATIONSBLAD

JUSTITIEMINISTERIET

Utgivningsdatum
2.9.2009

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)		Typ av publikation Remissammandrag	
Jukka Lehtola Högskolepraktikant		Uppdragsgivare Justitieministeriet	
		Datum då organet tillsattes	
Publikation (även den finska titeln) Delgivning i rättegång. Remissammandrag (Tiedoksianto oikeudenkäynnissä. Lausuntotiivistelmä)			
Publikationens delar			
Referat			
<p>Justitieministeriet tillsatte den 29 maj 2008 en arbetsgrupp för att utarbeta ett förslag till översyn av regleringen av delgivning i rättegång. Syftet med propositionen är att effektivisera delgivningen i rättegång. Avsikten är att minska användningen av personlig stämningssmannadelgivning i synnerhet i summariska fordringsmål.</p> <p>Arbetsgruppen överlämnade sitt betänkande den 31 mars 2009 (Delgivning i rättegång, arbetsgruppsbetänkande 2009:3).</p> <p>I betänkandet föreslås det att telefondelgivning ska införas som ett allmänt delgivningssätt vid alla allmänna domstolar. Det föreslås dessutom att användningen av andra elektroniska medier än telefon ska utökas i samband med delgivningar. Stämningssmannadelgivningens subsidiära karaktär understryks genom att förutsättningarna för stämningssmannadelgivning skärps. I propositionen föreslås också att i tvistemål ska en parts ombud i stället för stämningssmannen kunna delge mottagaren stämningen eller någon annan handling personligen. Det föreslås vidare att de rättegångsavgifter som tas ut för behandlingen av tvistemål vars behandling upphör vid skriftlig förberedelse ska graderas enligt delgivningssätt.</p> <p>Justitieministeriet begärde utlåtande om förslaget av sammanlagt 43 olika myndigheter, sammanslutningar och sakkunniga. Sammanlagt 32 utlåtanden inkom. I detta sammandrag redogörs för utlåtandena om betänkandet.</p> <p>Förslagen understöddes nästan enhälligt av remissinstanserna.</p>			
Nyckelord delgivning, rättegång, summariskt mål, stämningssman			
Övriga uppgifter (Oskari- och HARE-nummer, andra referensnummer) JM 8/41/2008, JM024:00/2008			
Seriens namn och nummer Justitieministeriet, Utlåtanden och utredningar 2009:19		ISSN 1458-7149	ISBN 978-952-466-915-3 (häft.) 978-952-466-916-0 (PDF)
Sidoantal 32	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution Justitieministeriet		Förlag Justitieministeriet	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	9
2 YLEISET ARVIOT TYÖRYHMÄN EHDOTUKSISTA.....	11
2.1 Yleistä.....	11
2.2 Ministeriöt ja ylimmät laillisuusvalvojat.....	11
2.3 Hovioikeudet ja käräjäoikeudet.....	11
2.4 Muut lausunnonantajat.....	14
3 YKSITYISKOHTAISEMMAT ARVIOT KESKEISISTÄ EHDOTUKSISTA.....	16
3.1 Puhelintiedoksiannosta yleisenä tiedonantotapana.....	16
3.2 Muiden sähköisten välineiden käyttämisestä tiedoksiantovälineenä.....	19
3.3 Haastemiestiedoksiannon toissijaisuuden korostamisesta.....	20
3.4 Asianosaisten asemasta tiedoksiannoissa.....	20
3.5 Oikeudenkäyntimaksujen porrastamisesta.....	22
3.6 Muita huomioita.....	23
4 PYKÄLÄKOHTAISET HUOMAUTUKSET.....	25
4.1 Oikeudenkäymiskaari.....	25
4.1.1 Tiedoksiannosta oikeudenkäynnissä (11 luku).....	25
4.1.2 Valitusasian käsittelystä hovioikeudessa (26 luku).....	27
4.2 Oikeusministeriön asetus vastapuolen maksettavaksi tuomittavista oikeudenkäyntikuluista oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 8 c §:ssä tarkoitetuissa asioissa annetun asetuksen muuttamisesta.....	27
LIITE: Lausuntopyynnöt.....	28

1 Johdanto

Oikeusministeriö asetti 29 päivänä toukokuuta 2008 työryhmän, jonka tehtäväksi annettiin laatia ehdotus tiedoksianto oikeudenkäynnissä koskevan sääntelyn tarkistamiseksi. Kantavana tavoitteena oli tehostaa tiedoksiantoja oikeudenkäynneissä monipuolistamalla tiedoksiantotapoja, kuitenkin vaarantamatta vastaanottajan oikeusturvaa. Työryhmän erityisenä tavoitteena oli pyrkiä vähentämään henkilökohtaisen haastemiestiedoksiannon käyttöä summaarisissa velkomusasioissa.

Työryhmä luovutti mietintönsä 31 päivänä maaliskuuta 2009 (Tiedoksianto oikeudenkäynnissä, työryhmämietintö 2009:3).

Keskeisimpänä uudistuksena ehdotetaan, että puhelintiedoksianto otetaan käyttöön yleisenä tiedoksiantotapana. Puhelintiedoksianto voitaisiin ehdotuksen mukaan lähtökohdaisesti käyttää kaikenlaisten asiakirjojen tiedoksiannossa. Kuitenkaan haastetta ei voitaisi ehdotuksen mukaan yleensä antaa tiedoksi puhelimitse. Tästä olisi poikkeuksena summaariset, tietyn määräistä saamista koskevat, kantajan riidattomaksi ilmoittamat velkomusasiat.

Ehdotuksessa myös esitetään, että lakiin otettavien tapauskohtaisten edellytysten täytyessä puhelintiedoksianto voitaisiin käyttää ensisijaisena tiedoksiantotapana, ennen todisteellista postitiedoksianto. Puhelintiedoksiannon toimittaisi käräjäoikeuden haastemies tai asianomaisen tuomioistuimen virkamies. Vastaanottajan oikeusturvan vuoksi hänelle lähetettäisiin sähköisesti tai kirjallisesti vahvistus tiedoksiannosta vastaanottajan ilmoittamaan posti- tai sähköpostiosoitteeseen. Tämä on tarpeen myös tiedoksiannon kansainvälisen, Euroopan yhteisön asetukset täyttävän, hyväksyttävyyden kannalta.

Työryhmän mietinnössä ehdotetaan myös muiden sähköisten viestintävälineiden kuin puhelimen käytön lisäämistä tiedoksiannoissa. Esityksessä ehdotetaan, että vastaanottodistusta vastaan tapahtuva todisteellinen tiedoksianto voitaisiin toteuttaa myös sähköisesti. Oikeusturvasyistä sähköisen tiedoksiantotavan reunaehtona olisi, että asianosainen on itse ilmoittanut sähköisen osoitteen, johon tiedoksianto voidaan toimittaa.

Mietinnössä ehdotetaan lisäksi, että haastemiestiedoksiannon toissijaisuutta korostettaisiin tiukentamalla haastemiestiedoksiannon toimittamisen edellytyksiä. Haastemiestiedoksianto voitaisiin ehdotuksen mukaan käyttää vain, jos ensin on yritetty todisteellista posti- tai sähköistä tiedoksianto tai/ja puhelintiedoksianto, eikä tiedoksianto ole onnistunut. Painavan syyn vallitessa, esimerkiksi kiireellisessä tilanteessa, voitaisiin kuitenkin käyttää suoraan haastemiestiedoksianto. Tällöin tulee olla ilmeistä, ettei tiedoksianto muuten onnistuisi.

Työryhmä myös katsoo, että asianosaisten tiedoksiantomahdollisuuksia tulisi nykyisestä laajentaa. Esityksessä ehdotetaan, että haastemiehen sijaan asianosaisten asiamies voisi riita-asiassa antaa haasteen tai muun asiakirjan henkilökohtaisesti tiedoksi vastaanottajalle. Oikeusturvasyistä käyttöala olisi tarkoin rajattu. Mietinnössä korostetaan myös asianosaisten, erityisesti summaaristen asioiden kantajien aktiivista myötävaikuttamista tiedoksiantojen onnistumiseen silloinkin, kun tiedoksiantajana yhä olisi tuomioistuin.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan kirjallisessa valmistelussa päättyvän riita-asian käsitte-lystä perittävien oikeudenkäyntimaksujen porrastamista tiedoksiantotavan mukaan. Por-rastaminen olisi kustannusvastaavuusperiaatteen mukaista. Käytettäessä ensisijaista tiedoksiantotapaa, eli annettaessa haaste tiedoksi postitse, sähköisesti tai puhelimitse, maksu olisi 69 euroa. Koska haastemiestiedoksianto on selvästi kalliimpi tiedoksianto-tapa kuin ensisijaiset tiedoksiantotavat, sitä käytettäessä maksu olisi 89 euroa.

Oikeusministeriö pyysi ehdotuksesta lausunnon yhteensä 43 eri viranomaiselta, yhtei-söltä ja asiantuntijalta. Korkeimmalle oikeudelle varattiin tilaisuus antaa mietinnöstä lausunto. Tiivistelmän liitteenä on luettelo lausunnonantajista. Pyydetyistä lausunnoista saapui yhteensä 32.

Jaksossa 2 on käyty läpi lausunnonantajien yleiset arviot työryhmän ehdotuksista. Jak-soon 3 on kerätty lausunnonantajien yksityiskohtaisempia arvioita keskeisistä ehdotuk-sista. Jaksossa 4 käydään läpi laki- ja asetusluonnokset siltä osin kuin lausunnonantajat ovat niistä jotakin yksityiskohtaisemmin lausuneet. Jos lausunnonantaja ei ole lausunut tarkemmin yksittäisistä ehdotuksista, ei lausunnonantajaa välttämättä enää mainita jak-soissa 3 tai 4.

2 Yleiset arviot työryhmän ehdotuksista

2.1 Yleistä

Työryhmän esityksestä saatiin lausunto yhteensä 32 lausunnonantajalta. Lausunnonantajat lähes yksimielisesti pitävät työryhmän ehdottamia muutoksia kannatettavina ja esityksen tavoitteita perusteltuina.

2.2 Ministeriöt ja ylimmät laillisuusvalvojat

Sisäasiainministeriö pitää esitystä kokonaisuudessaan hyvänä. Sisäasiainministeriö katsoo ehdotuksen myötä tiedoksiantoprosessin tehostuvan ja ehdotusten tuottavan myös taloudellisia säästöjä. Ehdotuksella ei olisi kuitenkaan suoranaisia vaikutuksia haaste miesten ja poliisien toimintaan, sillä ehdotettavat keinot eivät helpota tiedoksiantoa vaikeissa tapauksissa.

Valtiovarainministeriö kannattaa työryhmän ehdotuksia ja kiinnittää huomiota mahdollisuuteen laajentaa sähköistä tiedoksiantoa valtiovarainministeriön asiointitilihankkeen yhteydessä.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies (EOA) pitää valittuja peruslinjauksia onnistuneina. Hänen mukaansa ehdotukset toteuttavat asianmukaisesti sekä asianosaisten oikeusturvaan että viranomaistoiminnan tehostamiseen liittyvät tavoitteet. Ainoastaan oikeudenkäyntimaksujen porrastamisen tiedoksiantotavan mukaan EOA näkee hieman ongelmalliseksi uudistukseksi.

Valtioneuvoston oikeuskansleri (OKA) pitää esitettyjä tavoitteita perusteltuina ja tärkeinä. OKA kannattaa tiedoksiantokäytäntöjen yhdenmukaistamista, koska ne nykyisin eroavat eri käräjäoikeuksissa toisistaan. Myös asianosaisten oikeus oikeudenkäyntiin ilman aiheetonta viivästystä paranisi OKA:n mukaan tiedoksiantojen nopeutumisen myötä. OKA ei katso ehdotuksen olevan ristiriidassa perusoikeussäännösten tai Suomea sitovien ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa ja oikeusturvanäkökohdatkin on otettu esityksessä riittävästi huomioon.

2.3 Hovioikeudet ja käräjäoikeudet

Helsingin hovioikeus tarkastelee ehdotuksia hovioikeuksien näkökulmasta ja pitää mietinnön tavoitteita kannatettavina. Erityisesti puhelintiedoksiantojen käyttömahdollisuuden laajentaminen hovioikeuksien ohella myös muihin tuomioistuimiin on hovioikeuden hyvien kokemusten valossa perusteltua. Hovioikeus tosin ei näe tarvetta erillisen tiedoksiantotodistuksen lähettämiseksi puhelintiedoksiannoissa ja lisäksi pitää kiinni jatkokäsittelylupaa koskeneesta mietinnössä ehdotetusta väljennyksestä hovioikeuden mahdollisuuteen lähettää kutsuja, kehoituksia ja ilmoituksia vastaajan prosessiosoitteeseen.

Itä-Suomen hovioikeus kannattaa mietintöä sen pääosilta. Hovioikeus laajentaisi asianosaisen tiedoksianto-oikeutta riita-asioissa ehdotetusta.

Kouvolan hovioikeus suhtautuu eri mieltä olevaa jäsentä lukuun ottamatta myönteisesti ehdotettuihin uudistuksiin, vaikkakin katsoo, että puhelintiedoksiannon aikaan saamat resurssisäästöt ovat marginaaliset. Sähköisten tiedoksiantotapojen kohdalla hovioikeus kiinnittää huomiota tietoturvaongelmiin. Hovioikeus katsoo, että hovioikeuksia koskevat tiedoksiantosäännökset olisi tarkoituksenmukaisinta käsitellä jatkokäsittelylupauudistuksen (komiteanmietintö 2008:3) yhteydessä. *Kouvolan hovioikeuden eri mieltä olevan jäsenen* mukaan esitetyt ehdotukset eivät ole toimivia varsinkaan puhelintiedoksiannon eivätkä asianosaisen tiedoksiantomahdollisuuksien laajentamisen osalta.

Rovaniemen hovioikeus pitää työryhmän esitystä pääosin ansiokkaana. Hovioikeus kiinnittää kuitenkin huomiota hankkeen taloudellisiin vaikutuksiin ja haluaa muistuttaa siitä, että mahdollisten säästöjen kohdistaminen ruuhkaisiin käräjäoikeuksiin pääkaupunkiseudulle merkitsee jälleen tulonsiirtoa muilta alueilta pääkaupungin tarpeisiin.

Turun hovioikeus kannattaa ehdotettuja muutoksia ja uskoo niiden tehostavan oikeudenkäynneissä tapahtuvaa tiedoksiantoa. Hovioikeus ei kuitenkaan jättäisi haastemiestiedoksiantoa toissijaiseksi tiedoksiantotavaksi.

Vaasan hovioikeus pitää työryhmän tavoitteita ja niiden saavuttamiseksi ehdotettuja keinoja keskeisiltä osiltaan kannatettavina. Hovioikeus lisäksi esittää, ettei asianosaisten tiedoksiantomahdollisuuksia rajattaisiin pelkästään riita-asioihin eikä pelkästään asianajajien tai julkisten oikeusavustajien tehtäväksi. Hovioikeus myös ehdottaa, että muutoksenhakulupatoimikunnan mietintöön (komiteanmietintö 2008:3) sisältyvä, hovioikeuksien tiedoksiantomenettelyä koskeva muutoshanke siirrettäisiin tämän tiedoksiantoa koskevan muutoshankkeen yhteyteen. Kyseisessä mietinnössä ehdotettu tiedoksiantoa koskeva muutos on osittain päällekkäinen tässä mietinnössä esitetyn muutosehdotuksen kanssa ja siksi olisi perusteltua, että ne käsiteltäisiin eduskunnassa yhtäaikaisesti ja että niiden esityöt löytyisivät yhdestä hallituksen esityksestä. Hovioikeus suhtautuu epäilevästi mietinnössä arvioituun haastemiesten työmäärän vähenemiseen.

Espoon käräjäoikeus hyväksyy lähtökohtaisesti työryhmän asettamat tavoitteet ja ehdotamat muutokset ja pitää niitä tarpeellisina ja hyödyllisinä. Summaaristen asioiden tiedoksiantojen tehostuminen puhelintiedoksiantojen avulla on käräjäoikeuden mukaan kuitenkin epävarmaa, koska tiedoksiantotilanteessa saattaa ilmetä sellaisia käytännön ongelmia, jotka hidastavat tai estävät puhelintiedoksiannon tehokkaasti. Käräjäoikeus kiinnittää huomiota ammattitaitoisen koulutuksen järjestämiseen haastemiehille ja muille tiedoksiantoja hoitaville, sekä työtapojen yhtenäistämiseen käräjäoikeuksien välillä.

Helsingin käräjäoikeus suhtautuu esitykseen myönteisesti ja keskittyy lausunnossaan puhelintiedoksiantoa koskevaan ehdotukseen, koska muilla ehdotetuilla uudistuksilla ei käräjäoikeuden mukaan olisi suurempaa käytännöllistä merkitystä. Käräjäoikeus näkisi puhelintiedoksiannon käyttöalan ehdotettua laajemmaksi ja haastemiehen oikeaksi tahoksi niiden ensisijaiseksi suorittajaksi. Käräjäoikeus katsoo puhelintiedoksiannon rikastuttavan haastemiesten keinovalikoimaa suorittaa tiedoksianto ja se soveltuu siten hyvin yhdeksi summaarisen velkomushaasteen tiedoksiantotavaksi.

Joensuun käräjäoikeus katsoo, että kaikki työryhmän esittämät muutokset ja lisäykset ovat tarpeellisia ja perusteltuja. Käräjäoikeus kiinnittää huomiota ainoastaan siihen, että puhelintiedoksiannossa tulisi tarkentaa aikarajaa tiedoksiannetun kutsun tai vastaavan lähettämiseksi postitse.

Jyväskylän käräjäoikeus pitää mietinnössä esitettyjä muutoksia ja uudistuksia kannatettavina. Käräjäoikeuden mielestä tavoite haastemiestiedoksiantojen vähentämiseen on oikea ja ehdotus puhelintiedoksiannosta on kannatettava. Käräjäoikeus pitää kuitenkin kyseenalaisena haastemiestiedoksiannon toissijaisuuden korostamista postitiedoksiantoihin nähden. Käräjäoikeus ei myöskään kannata asianosaisten suorittamien tiedoksiantojen käytön laajentamista.

Lahden käräjäoikeus pitää ehdotettuja uudistuksia hyvinä ja toteuttamiskelpoisina. Käräjäoikeus katsoo ehdotettujen uudistusten vastaavan monelta osin jo tällä hetkellä käräjäoikeudessa käytössä olevia työtapoja.

Lapin käräjäoikeus pitää työryhmän esittämiä muutoksia tarpeellisina ja kaivattuina. Käräjäoikeus kiinnittää huomiota siihen, ettei puhelintiedoksiantoa voida kuitenkaan käyttää tiedoksiantotapana saamenkielisten kohdalla kieliongelmiensa vuoksi. Käräjäoikeuden mukaan tiedoksiantoa suorittaessa tulisi varmistua siitä, että tiedoksiannon vastaanottaja on Suomen puolella, koska käräjäoikeuden alueella asuvat ihmiset liikkuvat usein rajanaapureiden alueella. Käräjäoikeus myös arvioi, ettei haastemiestiedoksiantojen määrä Lapissa tulisi vähentymään, koska ne henkilöt, jotka eivät vastaa postitiedoksiantoihin, eivät vastaisi myöskään puhelintiedoksiantoihin.

Oulun käräjäoikeus pitää esitettyjä tavoitteita kannatettavina ja hyväksyttävänä. Oikeudenkäyntimaksujen porrastaminen saattaisi käräjäoikeuden mielestä pidentää käsittelyaikoja. Käräjäoikeus katsoo, että vaikka säädöstasolla muutokset ovatkin suhteellisen vähäisiä, koulutukseen tulisi panostaa uudistuksen voimaantulon yhteydessä, koska uudistukset vaativat perusteellista ajattelutapojen ja työrytmiensä muutosta käräjäoikeuksissa.

Tampereen käräjäoikeus pitää esityksen tavoitteita erittäin tavoiteltavina ja sen sisältöä oikeasuuntaisena ja kannatettavana. Erityisesti summaaristen asioiden osalta uudet keinot keventää menettelyä ovat tervetulleet, koska tapausten vuosittainen määrä on ollut käräjäoikeudessa kasvussa. Puhelintiedoksiantojen osalta käräjäoikeus katsoo, että haasteen tiedoksiannon yhteydessä riittäisi suppeampi haasteen sisällön selittäminen. Samaten voisi harkita puhelintiedoksiannon käytön laajentamista tiedoksiantotavaksi myös laajoissa riita-asioissa. Toivottavaa olisi ehdotettujen muutosten mahdollisimman pikainen voimaantulo.

Turun käräjäoikeus pitää työryhmän ehdotuksia tiedoksiantotapojen kehittämisestä kannatettavina. Käytännössä merkittävin muutos olisi mahdollisuus käyttää puhelintiedoksiantoa summaaristen haasteiden tiedoksiannossa. Muut ehdotetut parannukset ovat käräjäoikeuden mukaan marginaalisia, vaikkakin joustavoittavat nykyistä menettelyä. Vaikka käräjäoikeus katsoo puhelintiedoksiannon olevan kannatettava ehdotus, se ei ratkaise riittävästi summaaristen menettelyjen ja niiden tiedoksiantojen määrän kasvun aiheuttamaa voimavarojen riittämättömyyttä hoitaa oikeusturvan edellyttämällä tavalla

yhtäältä saapuvia hakemuksia ja toisaalta tiedoksiantoja. Käräjäoikeus myös suhtautuu kriittisesti tiedoksiantotavan kulujen porrastamiseen ehdotetulla tavalla.

Vantaan käräjäoikeudella ei ole erityisesti huomautettavaa työryhmän mietinnöstä. Käräjäoikeus pitää puhelintiedoksiannon käyttöönottoa yleisenä tiedoksiantotapana kannatettavana. Haastemiestiedoksiannon toissijaisuuden korostamista käräjäoikeus ei pidä perusteltuna. Käräjäoikeuden lausuntoon liitetystä *haastemies Harri Lahtisen (haastemies)* lausunnossa hän katsoo ehdotusten keventävän tavanomaisia tiedoksiantotehtäviä, joka vapauttaa vastaavasti resursseja vaikeiden tapausten hoitamiseen. Haastemies näkee puhelintiedoksiannon käyttökelpoiseksi varsinkin todistajien ja asianomistajien kutsumiseen rikosasioissa. Haastemies lausuu myös, että nykyinen käytäntö Vantaan käräjäoikeudessa on jo muodostunut sellaiseksi, että ensin tiedoksianto lähetetään postitse ja vasta postitiedoksiannon epäonnistuttua asia siirtyy käsittelijältä haastemiehelle. Hän kuitenkin arvioi, ettei haastemiesten työmäärä tule vähentymään uudistuksen myötä ja siten syntyvä kokonaissäästö ei olisi tavoitellun suuruinen. Haastemies näkee mahdottomaksi sen, että haastemiehet hoitaisivat summaaristen asioiden puhelintiedoksiannot nykyisillä resursseilla, ainakin tämä on tilanne Vantaan käräjäoikeudessa.

2.4 Muut lausunnonantajat

Helsingin oikeusaputoimisto pitää tavoitetta tiedoksiantojen tehostamisesta oikeudenkäynneissä kannatettavana. Oikeusaputoimisto kiinnittää kuitenkin huomiota eräiden asiakasryhmien oikeusturvan toteutumisen varmistamiseen puhelintiedoksiannossa ja muussa sähköisessä tiedoksiannossa.

Kuluttajavirasto tarkastelee esitystä velallisen näkökulmasta ja katsoo velalliselle olevan tärkeää, että selvät ja riidattomat asiat voidaan käsitellä mahdollisimman halpaa ja yksinkertaista menettelytapaa noudattaen. Kuluttajavirasto katsoo esityksessä ehdotettujen uudistusten edistävän tätä päämäärää.

Tietosuojavaltuutetun toimisto kiinnittää huomiota oikeusturvakysymyksiin puhelintiedoksiannossa sekä asianosaisten yhteystietojen keräämisessä. Muilta osin toimistolla ei ole mietinnöstä lausuttavaa.

Finanssialan Keskusliitto (FK) pitää mietinnön pyrkimystä modernisoida ja tehostaa oikeudenkäyntimenettelyä kannatettavana. Puhelintiedoksiannossa tulee huolehtia riittävällä tavalla vastaanottajan tunnistamisesta. FK ei kannata asianosaisten suorittamien tiedoksiantojen lisäämistä, koska se kasvattaisi vastaajalle koituvien kulujen määrää. FK katsoo, että uudistustoimenpiteet on hyvä viedä kerralla mahdollisimman pitkälle, koska oikeudenkäyntimenettelysäännöksiä ei kovin usein uudisteta.

Julkiset oikeusavustajat ry kannattaa työryhmän esitystä.

Keskuskaupakamari pitää mietinnön tavoitetta tiedoksiantomenettelyn tehostamisesta perusteltuna, kunhan huomioidaan riittävässä määrin myös tiedoksiannon vastaanottajan oikeusturva ja sähköisessä asioinnissa tietoturvanäkökohdat.

Suomen haastemiehet JHL ry (SH) pitää työryhmän ehdotusta tiedoksiantotapojen kehittämisestä yleisesti ottaen kannatettavana. SH toivoisi uudistuksen yhteydessä huomiota kiinnitettävän haastemiesten palkkaukseen. Haastemiehet eivät saa tiedoksiantopalkkiota posti- eivätkä puhelintiedoksiannoista, vaikka se voisi olla tarkoituksenmukaistakin, jotta haastemiehet voisivat huolehtia näistä tiedoksiannoista kansliahenkilökunnan sijaan. SH viittaa Turun käräjäoikeudessa hyviä tuloksia saaneeseen, koeluontoisesti käytössä olevaan järjestelmään, jossa haastemiehille on maksettu tiedoksiantojen määrästä riippumatta kuukausittaisia tiedoksiantolisää. Onnistuneiden postitiedoksiantojen prosentuaalinen määrä on kasvanut ja haasteen toimittaminen muutenkin nopeutunut, kun papereita ei ole tarvinnut postitiedoksiannon jälkeen enää siirtää erikseen kansliahenkilökunnalta haastemiehelle, vaan haastemies on ollut kaikissa tiedoksiantovaiheissa vastuullinen taho.

Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry (SPL) pitää työryhmämietintöä kokonaisuudessaan onnistuneena ja hyvin perusteltuna. SPL yhtyy työryhmän lausumaan tavoitteeseen tiedoksiantojen tehostamisesta oikeudenkäynneissä siten, että asiakirjoja voidaan jatkossa antaa tiedoksi vähemmän raskaalla menettelyllä kuin nykyisin.

Suomen Tuomariliitto ry (Tuomariliitto) pitää työryhmän esitystä hyvin valmisteltuna ja perusteltuna. Työryhmän ehdotukset ottavat hyvin huomioon kuulemisperiaatteesta johtuvan korkean oikeusturvan vaatimuksen ja esitystä on kokonaisuutena pidettävä kannatettavana. Tuomariliitolla ei olekaan huomauttamista työryhmän esitykseen sinänsä, mutta Tuomariliitto tuo esiin prosessiosoitteeseen ja asiakirjajärjestelmään kirjattavien asiakirjojen selkeyteen liittyviä seikkoja, joilla saattaa olla vaikutusta summaaristen asioiden käsittelyn sujuvuuteen tuomioistuimissa.

Takuu-Säätiö pitää ehdotuksia kannatettavina ja katsoo muutosten tehostavan tiedoksiantoa oikeudenkäynneissä vaarantamatta asianosaisten oikeusturvaa.

Vara- ja Oikeusnotaariliitto ry (VONL) katsoo, että ehdotetut muutokset oletettavasti mahdollistavat töiden organisoinnin tulevaisuudessa tavalla, joka vähentää sen rasittavuuden määrää ja lisää tehokkuutta. Aluksi tosin tiedoksiantotapojen tarkistaminen voi lisätä työmäärää.

Prosessioikeuden professori Antti Jokela Turun yliopistosta (professori Jokela) pitää ehdotettuja tiedoksiantosäännöksiä aikaisempaa joustavampina ja katsoo niiden lisäävän tuomioistuinten ja asianosaisten valinnanvapautta tiedoksiantojen toimittamisessa. Hän odottaa, että tiedoksiantojen vaatima työmäärä ja sitä kautta oikeudenkäynnin kustannukset tulisivat jonkin verran vähenemään ja juttujen käsittelyajat vastaavasti lyhenemään. Uudet säännökset soveltuvat myös kansainvälisluonteisten riitojen käsittelyihin. Professori Jokela näkee, että tiedoksiannon vastaanottajan oikeusturva on esityksessä otettu hyvin huomioon. Asianosaisten oikeus tulla kuulluiksi toteutuu myös uusien tiedoksiantotapojen käytettäessä. Professori Jokelan mielestä ehdotus voidaan hyvin toteuttaa ehdotuksen mukaisesti.

3 Yksityiskohtaisemmat arviot keskeisistä ehdotuksista

3.1 Puhelintiedoksiannosta yleisenä tiedonantotapana

Selvä enemmistö lausunnonantajista pitää ehdotettua puhelintiedoksiannon käyttöönottoa kannatettavana uudistuksena. Eniten keskustelua lausunnonantajien kesken herättävät oikeusturvakysymykset sekä epäily haastemiestiedoksiantojen määrän vähenemisestä ja laskettujen resurssisäästöjen toteutumisesta.

Puhelintiedoksiannon käyttöalasta

Tampereen käräjäoikeus katsoo, että puhelintiedoksianto voisi koskea myös tilanteita, joissa haastehakemus on vaikeaselkoinen, laaja ja juridisesti monimutkainen, koska tällaisessa laajassa riita-asiassa haastehakemuksesta selonottaminen jää muutenkin usein haastettavalle itselleen. Tärkeintä onkin, ettei haastettava menetä oikeuksiaan eli on tietoinen haasteesta. Usein summaarisissakin asioissa haastehakemuksen tarkka sisältö jää haastettavan itsensä selvitettäväksi. *Käräjäoikeus* katsoo, ettei haastettavan oikeusturva ole kuitenkaan vaarassa, koska haaste lisäksi lähetetään haastettavalle (sähkö)postitse.

Professori Jokela toteaa, että kun puhelintiedoksiantojen käytöstä on saatu lisää kokemusta, voitaneen myöhemmin harkita sen laajentamista myös haasteiden tiedoksiantoihin muissakin kuin summaarisissa asioissa.

Oikeusturvanäkökohdista

Helsingin, Kouvolan, Rovaniemen, Turun ja Vaasan hovioikeuksien kokemukset puhelintiedoksiannon käytöstä ovat olleet myönteisiä, eikä oikeusturvaongelmia hovioikeuksissa ole ilmennyt. Helsingin ja Rovaniemen hovioikeudet huomauttavat, että esityksen painopisteessä olevat summaariset asiat käsitellään käräjäoikeuksissa, joissa epäselvyyksien ja oikeusturvaongelmien esiintyminen saattaa olla helpommin mahdollista puhelintiedoksiannon käytön ollessa massamuotoista.

Helsingin oikeusaputoimisto katsoo puhelintiedoksiannon summaarisissa asioissa olevan käyttökelpoinen tiedoksiantotapa, kunhan sen käyttö rajataan tarpeeksi pieniin velkomuksiin. Samoilla linjoilla on myös *Espoon käräjäoikeus*, jonka mukaan tulisi harkita euromääräistä rajaa puhelintiedoksiannon käytölle, koska yksinkertaisessakin asiassa voi olla kyse rahamääräisesti suurista vaatimuksista. Samoin käräjäoikeus toteaa, että kyseessä tulee olla todella yksinkertainen vaatimus, että voidaan varmistua vastaanottajan todella ymmärtäneen tiedoksiannon sisällön.

Professori Jokela pitää ehdotettua puhelintiedoksiantoa sillä tavoin sopivasti rajattuna, ettei tiedoksiannon vastaanottajan oikeusturvan pitäisi vaarantua. *SPL* katsoo, etteivät uudistukset heikennä vastaajan oikeusturvaa. *SPL* myös lausuu, että perintäalalla puhelinperinnällä jo tavoitetaan huomattava määrä velallisista ja pääsääntöisesti he ovat suhtautuneet myönteisesti puhelinperintään.

Kuluttajavirasto tarkastelee ehdotusta velallisen näkökulmasta ja pitää puhelintiedoksiantoa onnistuneena ratkaisuna esimerkiksi tilanteessa, jossa vastaanottajan asioiden hallintakyky on heikentynyt. Tällöin asiakkaalle voidaan puhelimesta selittää asiaa vapaamuotoisesti ja vastailla mahdollisiin kysymyksiin. Puhelintiedoksiannon perillemenon varmistaminen kirjeitse takaa sen, että asiakkaalla on paremmat edellytykset ymmärtää asian sisältö ja merkitys.

Myös *FK* katsoo, että kokonaisprosessille voi olla eduksi, jos tiedoksiantovaiheessa vastaanottajalle voidaan selostaa vapaamuotoisesti asiaa sekä vastailla kysymyksiin. Haastemiesten ja muiden tuomioistuinten virkamiesten asianmukaisesta koulutuksesta ja ohjeistuksesta puhelintiedoksiantamisessa tulee pitää huolta. Lisäksi *FK:n* näkemyksen mukaan vastaanottajan tunnistamisesta tulee huolehtia riittävällä tavalla ja tiedoksianto myös postitse on tarpeellinen. *FK* myös lausuu, että voitaisiin miettiä muita varmistuskeinoja, kuten työasemapohjaisten puhelinjärjestelmien käyttöönottoa, jotka mahdollistavat loki- ja muiden tietojen seurannan. *Tietosuojavaltuutetun toimisto* katsoo, että puhelintiedoksiannossa vastaanottajan henkilöllisyydestä varmistumisen tulisi tapahtua luotettavasti ja ettei pelkästään syntymäajan kysyminen ole kaikissa tilanteissa tästä riittävä tae.

VONL tuo esille sen, että tiedoksiantajan voi olla vaikea varmistua siitä, että haastettava on todella ymmärtänyt tiedoksiannon sisällön sekä varmistua vastaanottajan ”oikeus-toimikelpoisuudesta”. *VONL* kiinnittää myös huomiota siihen, että puhelintiedoksianto voi olla hankalaa prepaid-liittymän omistavien kohdalla. Samoin *Jyväskylän käräjäoikeus* tuo esille sen, että suurella osalla summaaristen velkomusasioiden vastaajista ei ole tiedossa puhelinnumeroa tai käytössä on prepaid-liittymä, jonka numeroa haastemies ei voi jäljittää.

SH katsoo, että puhelinnumeroiden hankkiminen puhelintiedoksiannossa voi olla eräissä tilanteissa hankalaa. Samoin vastaajien mahdollinen kielitaidottomuus asettaa puhelintiedoksiannon käytölle haasteita. *Lapin käräjäoikeus* kiinnittää huomiota siihen, että puhelintiedoksiannon käyttö ei tule onnistumaan saamelaiden kohdalla, koska käräjäoikeudella ei ole kaikkia kolmea eri saamen kieltä täydellisesti hallitsevia haastemiehiä tai muita virkamiehiä.

Haastemiehen asemasta puhelintiedoksiannon suorittavana tahona

Vaasan hovioikeuden mukaan olisi tarkoituksenmukaisinta, että käräjäoikeuden haastemiehillä on päävastuu myös puhelintiedoksiannoista, koska heillä on parhaat edellytykset arvioida, mitä tiedoksiantotapaa on kulloinkin syytä käyttää. Samoin *Helsingin käräjäoikeus* puoltaa puhelintiedoksiantojen antamista haastemiesten tehtäväksi, koska puhelintiedoksiannosta huolehtivalta vaaditaan sen suhteen harkintaa, onko vastaanottaja ymmärtänyt tiedoksiannon merkityksen ehdotuksessa edellytetyllä tavalla. Lisäksi, jos puhelintiedoksianto ei onnistu, siirtyminen henkilökohtaiseen haastemiestiedoksiantoon olisi mahdollisimman joustavaa ja nopeaa.

Jyväskylän käräjäoikeus toteaa, että haastemiesten tulisi huolehtia puhelintiedoksiantojen hoidosta ja myös mahdollisista jatkotoimenpiteistä. Haastemies voisi tietyissä tilanteissa jo puhelimesta todeta sijaistiedoksiannon edellytysten

täyttyvän. *Lahden käräjäoikeus* katsoo puhelintiedoksiantojen jäävän haastemiesten tehtäväksi summaarisissa asioissa, koska summaaristen asioiden tekijöillä ei ole aikaa itse tavoitella vastaajia puhelimitse.

Turun käräjäoikeus kiinnittää huomiota siihen, että jos haastemiehet ryhtyvät hoitamaan puhelintiedoksiantoja, heille tulisi maksaa niiden hoidosta toimenpidepalkkio. Myös *SH* pitäisi järkevänä tiedoksiantopalkkion maksamista haastemiehille puhelintiedoksiannoista.

Puhelintiedoksiannon käyttöönoton vaikutuksista haastemiesten työmäärään

Tampereen käräjäoikeus katsoo, että esitetyllä puhelintiedoksiannon käyttöönotolla voisi olla vaikutusta jopa rikosjuttujen käsittelyjen viiveeseen käräjäoikeuksissa, kun haastemiehillä kuluisi vähemmän aikaa summaaristen riita-asioiden haasteisiin. Samoin *Keskuskaupakamari* katsoo puhelintiedoksiannon käyttöönoton vapauttavan haastemiesten resursseja haastavampien tiedoksiantojen suorittamiseen.

Oulun käräjäoikeus katsoo puhelintiedoksiannon tuovan joustavuutta, vähentävän kustannuksia ja olevan hyvänä apuna kiireellisissä asioissa. Toisaalta käräjäoikeus epäilee, väheneekö haastemiestiedoksiantojen määrä, koska asiakirjan merkityksellisen sisällön kertominen vastaanottajalle puhelimitse ja täydentävänä toimena asiakirjan lähettäminen vastaanottajan ilmoittamaan osoitteeseen saattavat viedä paljon työaikaa.

Kouvolan hovioikeus katsoo, että puhelintiedoksiantojen varaan ei voida laskea merkittäviä henkilöstösäästöjä, koska niiden aikaan saamat työ- ja kustannussäästöt ovat marginaaliset. Samalla linjalla on *Vaasan hovioikeus*, jonka mukaan työryhmän arvio haastemiesten työmäärän vähenemisestä on yliarvioitu, koska puhelintiedoksiannot vaativat samanlaista neuvontaa ja ohjausta kuin varsinaiset haastetiedoksiannot. Oletettavaa on, että puhelintiedoksianto käytetään lähinnä silloin, kun asianosaiset muutenkin myötävaikuttaisivat haasteen tiedoksiantoihin.

Espoon käräjäoikeus epäilee, keventääkö uudistus lopulta tuomioistuinten tiedoksiantomenettelyä odotetulla tavalla. *Helsingin käräjäoikeus* katsoo, että asian selvittäminen puhelimitse vie ratkaisevasti enemmän aikaa, kuin mitä vie asian toimittaminen haastemiehelle suoraan tiedoksiannettavaksi. Siksi ilman huomattavia henkilöstöresurssien lisäyksiä on täysin poissuljettua, että summaarisia velkomusasioita käsittelevät henkilöt alkaisivat huolehtia puhelintiedoksiannoista. *Turun käräjäoikeus* katsoo, ettei puhelintiedoksianto erityisesti vähentäisi haastemiesten työn määrää. Jos säästöjä syntyisi, ne tulisi kohdistaa oikeudenmukaisesti työvoimapulasta kärsiviin käräjäoikeuksiin, eikä pelkästään pääkaupunkiseudun tarpeisiin.

Muita puhelintiedoksiantoon liittyviä huomioita

Helsingin käräjäoikeus katsoo, ettei välttämättä olisi tarvetta vastaanottajan suostumukselle, jos muut puhelintiedoksiannon käyttämisen edellytykset täyttyvät. *Vantaan käräjäoikeus* puoltaisi vastaanottajan suostumuksen säätämistä tarpeelliseksi vain haasteasiakirjojen tiedoksiannon osalta. *Helsingin hovioikeuden* näkemyksen mukaan puhelintiedoksiannossa haastettavan nimenomaisen suostumuksen saamisen ei pitäisi olla vält-

tämätöntä, koska käytännössä suostumusedellytys täyttyy jo sillä, että puhelun vastaanottaja osallistuu keskusteluun. Lisäksi hovioikeus ei pidä tarpeellisena mietinnössä esitettyä erillisen tiedoksiantotodistuksen laatimista puhelintiedoksiannosta, vaan pitää sähköiseen asiainhallintaan tehtyä merkintää puhelusta riittävänä. Erillinen todistus lisäisi kansliahenkilökunnan työmäärää, mutta ei olisi tiedoksiannon vastaanottajan oikeusturvan kannalta merkittävä.

Kouvolan hovioikeuden eri mieltä oleva jäsen taasen katsoo, että haasteen puhelintiedoksiantoa koskeva ehdotus ei ole vastaajan haastamisen osalta Suomea sitovan Parlamentin ja neuvoston asetuksen (805/2004) mukainen. Suomalainen tuomio ei olisi näissä tapauksissa täytäntöön pantavissa muissa EU-maissa.

3.2 Muiden sähköisten välineiden käyttämisestä tiedoksiantovälineenä

Monet lausunnonantajista jättivät kommentoimatta työryhmän esitystä muiden sähköisten välineiden kuin puhelimen käytöstä tiedoksiantovälineenä yksityiskohtaisemmin. Harvoissa annetuissa lausunnoissa painotettiin tietoturvanäkökohtien riittävää huomiointia.

Tampereen käräjäoikeus puoltaa sähköisten välineiden käyttöä tiedoksiantovälineenä, vaikkakin katsoo, että niiden käytössä voi olla rajoituksia. Tämä tiedoksiantotapa kuitenkin tulee lisääntymään, joten sitä koskeva säännös on tarpeen ottaa käräjäoikeuden mukaan lakiin jo nyt. *Jyväskylän käräjäoikeus* kannattaa ehdotusta, vaikka epäilee sähköisten välineiden käytön olevan vähäistä. *SPL* kannattaa myös muiden sähköisten viestintävälineiden kuin puhelimen käyttöä nykyistä enemmän tiedoksiannoissa, esimerkiksi juuri esityksessä ehdotetulla tavalla. Tiedoksiannon onnistumisen edellytyksenä on kuitenkin se, että kantaja ilmoittaa haastehakemuksessa vastaajan tunnetun telefax-numeron ja sähköpostiosoitteen.

Rovaniemen hovioikeuden mielestä sähköisten välineiden, kuten sähköpostin, enempi hyödyntäminen tiedoksiannossa on kannatettavaa. Sähköpostilla toimivassa asiakirjaliikenteessä ei ole ilmentynyt oikeusturva- tai muita ongelmia ja sama koskisi varmasti myös tiedoksiantoa sähköpostin välityksellä. *Kouvolan hovioikeus* katsoo, että sähköpostia voidaan käyttää tiedoksiannoissa, vaikka tietoturvakysymykset voivat olla ongelmallisia. Esimerkiksi liitetiedostot eivät aina aukea. Tuomioistuimella ei myöskään ole tällä hetkellä suostumuksia sähköpostin käyttämiseen asianosaisilta tai todistajilta. *FK* katsoo, että tiedoksiannon toimittaminen sähköpostitse vaatisi ensin muuta yhteydenottoa ja varmistusta sähköpostiosoitteen olevan todella asianosaisen. Tietosuojasyistä tästä vaatimuksesta ei voida tinkiä.

Helsingin oikeusaputoimisto katsoo sähköisen tiedoksiannon ongelmien kumpuavan ulkomaalaisten asiakkaiden lisääntyvästä määrästä. Heille sähköinen tiedonvälitysympäristö ei ole samalla tavalla tuttu kuin suomalaisille.

3.3 Haastemiestiedoksiannon toissijaisuuden korostamisesta

Lausunnonantajien enemmistö kannatti haastemiestiedoksiannon toissijaisuuden korostamista. Monissa käräjäoikeuksissa käytäntö on jo ehtinyt muodostua ehdotuksen kaltaiseksi. *Turun hovioikeus* ja *Vantaan käräjäoikeus* esittivät ehdotuksesta eriävän mielipiteen. Suurin osa lausunnonantajista ei ottanut yksityiskohtaisemmin kantaa ehdotukseen.

Helsingin hovioikeus kannattaa ehdotusta ja huomauttaa, että hovioikeudessa haastemiestiedoksianto on jo selkeästi toissijainen tiedoksiantotapa. Myös *Rovaniemen hovioikeus* kannattaa haastemiestiedoksiannon säätämistä toissijaiseksi ja kiinnittää huomiota haastemiesten kouluttamiseen käytäntöjen yhtenäistämisen varmistamiseksi. *Lahden käräjäoikeus* yhtyy työryhmän ehdottamaan, ja toteaa ehdotuksen vastaavan sitä käytäntöä, johon käräjäoikeudessa on jo pyritty. Samoin *Helsingin käräjäoikeus* toteaa osaltaan, että jo nykyisin haastemiehet pyrkivät tavoittamaan haastetut puhelimitse ennen henkilökohtaista tiedoksiantoa. Yleensä puhelimitse tavoittaminen onnistuu helpommin kuin henkilökohtainen tapaaminen, joten uudistus nopeuttaa tiedoksiantomenettelyä. *Oulun käräjäoikeus* katsoo, että erityisesti summaarisissa asioissa toissijaisuudella on käytännön merkitystä. Rikosasioissa asianosaisten usein vaikea tavoitettavuus merkitsee jatkossakin tarvetta haastemiestiedoksiannon käyttämiseen.

Jyväskylän käräjäoikeus katsoo, että puhelintiedoksiannon ensisijaisuutta voidaan korostaa suhteessa haastemiestiedoksiantoon, mutta näkisi puhelintiedoksiannon olevan ensisijainen myös suhteessa postitiedoksiantoon. Muuten on vaarana, että käsittelyajat pitenevät entisestään, jos ensin vastaajaa tavoitetaan postitse, sitten puhelimitse, ja vasta sitten siirrytään haastemiestiedoksiantoon. Tällöin summaarisissa tiedoksiannoissa jouduttaisiin käsittelemään asia kansliassa kahdesti, mikä lisää kansliahenkilökunnan työn määrää ja vie turhaan lisäresursseja.

Vantaan käräjäoikeus ei pidä perusteltuna haastemiestiedoksiannon toissijaisuuden lisäkorostamista säädöstasolla. Pahimmillaan järjestelmästä voisi tulla kolmiportainen, jolloin ensin lähdetäisiin liikkeelle tiedoksiantomenettelyssä vastaanottotodistustiedoksiannolla, jatkettaisiin puhelintiedoksiannolla ja lopulta siirryttäisiin haastemiestiedoksiantoon. Näin jäykkänä järjestelmä toisi vain lisäkuluja, ja tiedoksianto veisi tarpeettoman kauan aikaa. Myös *Turun hovioikeus* katsoo, ettei haastemiestiedoksiannon tulisi olla toissijainen tiedoksiantotapa, vaan sen käytön edellytykset tulisi säilyttää vähintään entisellä tasollaan. Tuomioistuimen käytettävissä tulisi olla kaikki tiedoksiantotavat, joista tuomioistuin voi tapauskohtaisen harkinnan perusteella valita parhaiten tilanteen sopivan ilman ennakkollisia rajoituksia.

3.4 Asianosaisten asemasta tiedoksiannoissa

Selvä enemmistö lausunnonantajista kannatti asianosaisten tiedoksiantomahdollisuuksien lisäämistä, vaikka kaksi kolmesta lausunnonantajasta ei yksityiskohtaisemmin ehdotuksesta lausunutkaan. Lausunnonantajat kannattivat myös sitä, että asianosaisten velvollisuutta myötävaikuttaa tuomioistuimen tiedoksiantojen onnistumiseen korostetaan. Lausunnonantajien mielipiteet jakautuivat asianosaisten piirin laajuuden sekä asian-

osaisten tiedoksiantomahdollisuuksien käyttöalan suhteen. Samoin keskustelua herätti vastaajan kulujen mahdollinen paisuminen asianosaisten suorittaessa tiedoksiannon.

EOA ei näe huomautettavaa asianosaisten tiedonantovelvollisuuksien laajentamisessa ehdotetulla tavalla. *Helsingin oikeusaputoimisto* pitää asianosaisten velvollisuutta myötävaikuttaa tiedoksiannon onnistumiseen oikeudenmukaisena ja onnistuessaan se myös voisi estää juttujen viivästyistä.

Professori Jokela hyväksyy ehdotetun muutoksen, mutta katsoo tuomioistuimen velvollisuudeksi informoida asianosaista siitä, ettei hänellä kuitenkaan ole velvollisuutta suorittaa tiedoksiantoa, vaikka tuomioistuin häntä pyytäisi sen suorittamaan. Tämä voitaisiin ilmaista lain esitöissä. Professori Jokela katsoo tärkeäksi myös hävinneen osapuolen oikeudenkäyntikulujen pysymisen samalla tasolla riippumatta siitä, kuka tiedoksiannon suorittaa. Kulut voivat nousta, jos asianosaiset suorittavat tiedoksiannon. Kulukorvausten kohtuullisuudesta tulisi vähintään ottaa maininta lainmuutoksen perusteluihin.

Oulun käräjäoikeus pitää asianosaisten mukaantuloa ja myötävaikuttamista nykyistä laajemmin tiedoksiannon onnistumisessa kannatettavana uudistuksena. Ehdotus siitä, että tiedoksiannon voisi riita-asiassa siirtää asianosaisten asianajajan tai julkisen oikeusavustajan tehtäväksi, on perusteltu. Erittäin hyvänä asiana käräjäoikeus pitää edellytystä siitä, että vastaanottaja itse allekirjoittaa todistuksen tiedoksiannon vastaanottamisesta. Käräjäoikeus myös huomauttaa, että käytännössä asianosaiset ovat hyvin passiivisia ilmoittamaan yhteystietojen muutoksista. Koska ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä ei ole sanktioitu, säännöksen käytännön merkitys jäänee ainakin rikosasioissa vähäiseksi. *Espoon käräjäoikeus* katsoo, että uudistuksesta tiedotettaessa tulisi korostaa asianosaisten velvollisuutta ilmoittaa käräjäoikeudelle puhelinnumeron ja pitää puhelinnumero-tiedot myös myöhemmin ajan tasalla.

Helsingin hovioikeus ei usko ehdotuksen erityisesti lisäävän asianosaisten suorittamien tiedoksiantojen määrää, koska niiden suorittamisesta koituu asianosaisille kustannuksia ja vaivaa. Hovioikeus pitää ehdotusta asianosaisten suorittamasta todistajien kutsumisesta hovioikeuden pääkäsittelyyn kannatettavana, vaikka se ei toisikaan suurta muutosta hovioikeuden nykyiseen menettelyyn.

Vaasan hovioikeuden mukaan asianosaisten tiedoksianto-oikeutta ei pitäisi rajata koskemaan vain riita-asioita. Hovioikeus on tavannut lähettää sekä riita- että rikosasioissa pääkäsittelykutsuja vastaanottotodistuksineen asianosaisille asiamiesten välityksellä, ja tämä menettely on toiminut hyvin. Työryhmän ehdotus saattaisi estää asianosaisten avustajia toimittamasta kyseisiä kutsuja rikosasioissa, koska ehdotuksessa asianosaisten mahdollisuus suorittaa tiedoksianto koskee vain riita-asioita. Sekä Vaasan hovioikeus että *Itä-Suomen hovioikeus* kannattavat asianosaisten tiedonantomahdollisuuksien laajentamista myös muihin oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 2§:n 1 momentissa tarkoitettuihin oikeudenkäyntimiehiin ja –avustajiin kuin julkisiin oikeusavustajiin ja asianajajiin.

Jyväskylän käräjäoikeus ei kannata ehdotusta asianosaisten tiedoksianto-oikeuden laajentamisesta. Asianosaisten toimittamana menettelyyn saattaisi liittyä kveruloinnin vaara. *Kouvolan hovioikeuden eri mieltä oleva jäsen* ei katso asianajajan tai julkisen

oikeusavustajan käyttämisen haasteen tiedoksiantajana olevan perustuslain mukaista, koska merkittävää julkisen vallan käyttöä koskevan tehtävän tulisi kuulua vain viranomaisille. Ehdotuksesta puuttuvat myös lakisidonnaisuuden periaatteen vastaisesti yksityisiä haasteenantajia koskevat menettelysäännökset. Ongelmalliseksi hän näkee myös sen, etteivät yksityiset antaessaan tiedoksi haastetta, kuuluisi rikosoikeudellisen vastuun piiriin. Lisäksi yksityisten henkilökohtainen suoja tiedoksiantoa suorittaessa ja oikeus saada korvausta julkisista varoista vahinkotapahtuman johdosta on sääntelemättä. Koulolan hovioikeuden eri mieltä oleva jäsen pitää huolestuttavana, että tiedoksiannosta vastaajalle aiheutuvat kustannukset on jätetty sääntelemättä ehdotuksessa.

Lisäksi *FK* pohtii lausunnossa asianosaisten suorittamien tiedoksiantojen kustannuksia. *FK* katsoo, että käytännössä asianosaisten suorittamat tiedoksiannot jäisivät asianajajien toimittamiksi, mikä kasvattaisi perimiskuluja.

3.5 Oikeudenkäyntimaksujen porrastamisesta

Enemmistö lausunnonantajista ei ottanut erikseen kantaa ehdotukseen oikeudenkäyntimaksujen porrastamisesta. Ne, jotka asiasta erikseen lausuivat, jakautuivat mielipiteissään varsinkin kulujen porrastamisen todellisesta vaikutuksesta tiedoksiannon vastaanottajan käyttäytymiseen.

Kuluttajavirasto tarkastelee ehdotusta velallisen näkökulmasta ja pitää oikeudenkäyntimaksun porrastamista haasteen tiedoksiantotavan mukaan kustannusvastaavuusperiaatteen mukaisena. Velallisella olisi intressi myötävaikuttaa tiedoksiannon onnistumiseen, koska jos haastetta ei tarvitsisi antaa tiedoksi haastetiedoksiantona vaan puhelintiedoksiantona, se tulisi vastaanottajalle halvemmaksi. Myös *SPL* kannattaa oikeudenkäyntimaksujen porrastamista kustannusvastaavuusperiaatteen mukaan. Summaarisen velkomisasian kantajalla on ehdotuksen toteutuessa entistä suurempi intressi vaikuttaa tiedoksiannon onnistumiseen ilmoittamalla tuomioistuimelle vastaajan ajantasaiset osoite- ja puhelinyhteystiedot.

FK pitää ehdotusta oikeudenkäyntimaksujen porrastamisesta tiedoksiantotavan mukaan kannatettavana. Muuna kuin haastemiestiedoksiantona annetun haasteen tulisi kuitenkin olla asianosaiselle huomattavasti edullisempi. Asianosaisten käyttäytymistä tulisi ohjata vielä selvemmin siten, että jos mahdollista, maksuportaiden erot olisivat vielä ehdotettua suuremmat. *Jyväskylän käräjäoikeus* kannattaa ehdotusta oikeudenkäyntimaksujen porrastamisesta vaikka katsookin, että 20 euron säästö asianomaiselle tiedoksiantotavan valinnalla ei merkityksellisesti vaikuta usein jo valmiiksi ylivelkaantuneen vastaajan käyttäytymiseen.

EOA katsoo, että oikeudenkäyntimaksun porrastaminen saattaa olla ongelmallinen siinä mielessä, että haastemiestiedoksiannosta päättää lopulta haastemies itse eikä asianosainen. Muuten ehdotus vaikuttaa perustellulta. *Oulun käräjäoikeus* katsoo, että uudistus lisäisi työtä summaarisissa asioissa. Kussakin asiassa jouduttaisiin tarkistamaan oikeudenkäyntimaksuvaatimus ja miten tiedoksianto on tapahtunut. Tämä saattaisi jonkin verran pidentää käsittelyaikoja, mutta tämä ongelma voitaisiin toisaalta välttää onnistuneella töiden organisoinnilla.

Turun käräjäoikeus suhtautuu kriittisesti ehdotukseen tiedoksiantotavan kulujen kaksijakoisuudesta. Tiedoksiantotavan valinta on usein tarkoituksenmukaisuuskysymys, eikä välttämättä ole asianosaisen valittavissa laisinkaan. Kulujen porrastaminen voisi siten johtaa asiakkaiden erilaiseen kohteluun epäoikeudenmukaisella tavalla. Tämänkaltaisen maksujärjestelmän luominen summaarisissa asioissa luo myös turhaa byrokratiaa ja lisätyötä. Käräjäoikeus suhtautuu myös epäilevästi siihen, että maksujen porrastamisella olisi vaikutusta asiakkaan käyttäytymiseen.

3.6 Muita huomioita

Tietosuojavaltuutetun toimisto kiinnittää huomiota oikeusturvakysymyksiin puhelintiedoksiannossa sekä asianosaisten yhteystietojen keräämisessä. Jos asianosaisten puhelinnumerot ja muut tiedot on tarkoitus kirjata tuomioistuimen diaariin, ne olisivat henkilörekisteriin kuuluvia henkilötietoja, joihin sovellettaisiin henkilötietolakia (523/1999). Mikäli nämä tiedot kerätään tuomioistuimen asiakirjoihin, sovelletaan niihin pääsääntöisesti lakia oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa (370/2007). Joka tapauksessa tietosuojavaltuutetun toimiston mukaan tulee huomioida, että osa puhelinnumeroista ja muista yhteystiedoista voi olla salaisia.

Espoon käräjäoikeus kiinnittää huomiota siihen, että tällä hetkellä tehtäviä kirjataan asian etenemisen eri vaiheissa eri tietojärjestelmiin. Varsin suuria taloudellisia hyötyjä olisi käräjäoikeuden näkemyksen mukaan saatavissa, jos nämä tehtävät voitaisiin hoitaa samassa järjestelmässä. Huomattavaa hyötyä olisi saatavissa, jos esimerkiksi henkilötunnusta tallennettaessa tulisi huomautus kaikista henkilöllä vireillä olevista asioista. Tämä helpottaisi tiedoksiantoa erityisesti vaikeasti tavoitettaville henkilöille.

Tuomariliitto katsoo, että olisi syytä harkita summaaristen asioiden haasteen sisältöä muutettavaksi ja yksinkertaistettavaksi niin, että siinä lähinnä varattaisiin vastaajalle tilaisuus vastata velkojan riidattomina pitämiin vaatimuksiin, ja vasta jos vastaaja pitää vastausta tarpeellisena, lyhyesti informoitaisiin niistä seikoista, jotka vastauksesta tulee käydä ilmi. Nykyään usein vastaaja vastaa haasteeseen turhaan, joka taas hidastaa asian käsittelyä. Mahdollisen laiminlyöntiuhkan Tuomariliiton mielestä tulisi käydä ilmi haasteesta, mutta muuten haasteessa pitäisi painottaa vastaajalle, että yksipuolinen tuomio on vain asian lainmukainen ratkaisu vastaajan jättäessä reagoimatta kanteeseen eikä sanktio "laiminlyönnistä". Haaste- ja muiden TUOMAS-asiakirjapohjien päivittäminen olisi syytä selkeästi kytkeä tiedoksiantoa koskevaan uudistukseen, koska se muuten menettää yhteyden tiedoksiantoa koskevien säännösten sisältöön tai voi jäädä tekemättä kokonaan.

Lisäksi Tuomariliitto katsoo, että prosessiosoitteeseen liittyvää sääntelyä olisi selvennettävä, koska usein käytännössä ongelmaksi on osoittautunut se, että vastaajan prosessiosoite ei ole tuomioistuimen tiedossa, eikä vastaajalla ole välttämättä erityisesti halua edistää asioiden sujuvaa etenemistä ilmoittamalla prosessiosoitettaan. Tämän ongelman välttämiseksi Tuomariliitto ehdottaa, että esimerkiksi tiedoksiannon vastaanottamisesta laadittavaan todistukseen voitaisiin merkitä asianosaisen osoite, jonka asianosainen samalla varmentaisi prosessiosoitteeseen asiakirjan allekirjoituksella. Todistuksessa olisi

myös kohta, johon hän voisi merkitä poikkeavan osoitteen, johon tiedoksiannot voi toimittaa. Samalla tavoin puhelintiedoksiannosta ja haastemiestiedoksiannosta laadittavaan todistukseen olisi varattava tila tiedoksiannon toimittajalle prosessiosoitteen merkitsemiseksi. Prosessiosoitteen tiedusteleminen olisi tuolloin osa tiedoksiantotapahtumaa ja sitä koskevat merkinnät välttämätön osa toimenpiteen sisällöstä laadittavaa todistusta. Prosessiosoitetta koskevan sääntelyn selkiyttäminen vähentäisi tulkinnanvaraisuuksia ja yhtenäistäisi käytäntöjä, mikä parantaisi asianosaisten oikeusturvaa ja erityisesti summaaristen asioiden käsittelyn sujuvuutta. Todistuksiin tehtävät muutokset olisivat toteutettavissa TUOMAS-järjestelmään samalla, kun sinne suunnitellaan puhelintiedoksiannosta laadittavan todistuksen (ehdotettu OK 11:3 b § 3) pohja. Todistuksia koskevaan säännökseen (OK 11:17) olisi kirjoitettava prosessiosoitetta koskeva lisäys. Toinen mahdollinen tapa selkiyttää prosessiosoitetta koskevaa käytäntöä olisi Tuomariliiton mielestä säätää lailla vastaajalle velvollisuus ilmoittaa haastehakemuksesta poikkeava prosessiosoitteensa uhalla, että muutoin sinä pidetään kantajan ilmoittamaa osoitetta.

4 Pykäläkohtaiset huomautukset

4.1 Oikeudenkäymiskaari

4.1.1 Tiedoksiannosta oikeudenkäynnissä (11 luku)

Tiedoksiannosta huolehtiminen
2 §

Tuomioistuin voi asianosaisen suostumuksella antaa tiedoksiannosta huolehtimisen asianosaiselle, jos tuomioistuin katsoo siihen olevan aihetta. Samalla tuomioistuimen on määrättävä, milloin asiakirja on viimeistään annettava tiedoksi ja milloin todistus tiedoksiannosta on viimeistään toimitettava tuomioistuimelle.

Professori Jokela ehdottaa lainkohdan ensimmäisen virkkeen viimeisen lauseen muotoilemista, esimerkiksi seuraavanlaiseksi: ”jos tiedoksiannosta siten voisi tapahtua haittaa (tai ilman mainittavaa haittaa asian käsittelylle)”.

Tiedoksiannottavat
3 b §

Kun tuomioistuin huolehtii tiedoksiannosta, se voidaan toimittaa myös siten, että tiedoksi annettavan asiakirjan sisältö kerrotaan vastaanottajalle puhelimitse (*puhelintiedoksiannosto*). Puhelimitse ei kuitenkaan voida antaa tiedoksi haastetta muussa kuin 5 luvun 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettussa asiassa.

Puhelintiedoksiannosto voidaan toimittaa, jos

- 1) se soveltuu tiedoksiannostoon asiakirjan laajuuteen ja laatuun nähden;
- 2) vastaanottaja siihen suostuu, paitsi jos tiedoksiannosto toimitetaan asiassa siinä tuomioistuimessa puhevaltaa käyttäneelle asianosaiselle, ja
- 3) vastaanottaja epäilyksettä saa puhelimitse tiedon asiakirjasta ja ymmärtää tiedoksiannoston merkityksen.

Puhelimitse vastaanottajalle on ilmoitettava asiakirjasta asia, vaatimus tai velvoite ja sen pääasiallinen peruste, määräaika ja uhka sekä muut vastaavat tarpeelliset seikat. Puhelimitse tiedoksi annettu asiakirja on lähetettävä kirjeenä tai sähköisenä viestinä vastaanottajan ilmoittamaan osoitteeseen, paitsi jos se on erityisestä syystä ilmeisen tarpeetonta. Puhelintiedoksiannoston toimittaa haastemies tai asianomaisen tuomioistuimen virkamies. Tiedoksiannosta on laadittava todistus noudattaen soveltuvin osin, mitä 17 §:n 1 momentissa säädetään.

Helsingin käräjäoikeus esittää harkittavaksi oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 3b §:n muotoilemista siten, että puhelintiedoksiannoston toimittaisi ensisijaisesti haastemies. Tällä olisi vastaanottajan oikeusturvaa lisäävä vaikutus.

Joensuun kärjäoikeus kiinnittää huomiota siihen, ettei oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 3 b §:n viimeisestä momentista ilmene, kuinka paljon aikaisemmin tiedoksiannettu asiakirja olisi lähetettävä kirjeenä, jos kutsu on annettu puhelimitse tiedoksi. Kärjäoikeuden mukaan olisi ainakin perusteluissa tarpeellista ottaa kantaa siihen, kauanko ennen mahdollista määräpäivää kutsu tai vastaava on lähetettävä tiedoksi asianosaiselle, kun tiedoksianto on tapahtunut puhelimitse.

Tampereen kärjäoikeus pohtii mahdollisuutta, että riita-asian haasteen tiedoksiannossa riittäisi selostukseksi se, kuka velkoo, velottavan summan määrä ja asianimike.

4 §

Jos tiedoksiantoa ei ole saatu toimitetuksi tai voidaan pitää ilmeisenä, että sitä ei saada toimitetuksi 3 tai 3 b §:ssä tarkoitetulla tavalla, tai jos siihen on muu painava syy, tiedoksiannon toimittaa haastemies henkilökohtaisesti tiedoksiannon vastaanottajalle tai jollekin 7 §:ssä tarkoitetulle henkilölle.

Tiedoksiannosta huolehtivan tuomioistuimen tai syyttäjän on ilmoitettava haastemiehelle, milloin tiedoksianto viimeistään on toimitettava.

Kun tiedoksiannosta huolehtiminen on annettu asianosaiselle, tiedoksianto on toimitettava 1 momentissa tarkoitetulla tavalla. Jos riita-asiassa asianosaista edustaa asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, tiedoksianto voidaan toimittaa myös siten, että tämä antaa asiakirjan vastaanottajalle henkilökohtaisesti tiedoksi. Viimeksi mainittu tiedoksianto edellyttää, että vastaanottaja allekirjoittaa todistuksen tiedoksiannon vastaanottamisesta.

Itä-Suomen hovioikeus katsoo, että oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 4 §:n uusi 3 momentti pitäisi säätää työryhmän mietinnöstä poiketen niin, että oikeus tiedoksiannon toimittamiseen koskisi kaikkia oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja oikeudenkäyntiasiamiehiä tai -avustajia. Hovioikeus ei pidä perusteltuna tiedoksiannon suorittamisen rajausta asianajajiin ja julkisiin oikeusavustajiin pelkästään siitä syystä, että he ovat valvonnanalaisia, toisin kuin ovat asianajajaliittoon kuulumattomat, oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittaneet henkilöt.

Vaasan hovioikeus katsoo, että tiedoksiannon pääkäsittelyyn voisi suorittaa muu oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 2 §:n 1 ja 2 momenttien mukainen lainopillisen koulutuksen saanut oikeudenkäyntiasiamies kuin ainoastaan asianajaja tai julkinen oikeusavustaja. Lisäksi hovioikeus katsoo, ettei asianosaisen tiedoksiantomahdollisuutta oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 4 §:n 3 momentissa tulisi rajata vain riita-asioihin, vaan ulottaa koskemaan lisäksi ainakin kutsuja rikosasioiden pääkäsittelyihin.

Turun hovioikeuden mielestä oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 4 §:n säännös haastemiestiedoksiannon toissijaisuudesta ei ole tarpeellinen. Hovioikeus ei pidä tarpeellisena sen säätämistä, milloin mitäkin tiedoksiantotapaa voidaan käyttää.

Myöskään *Vantaan kärjäoikeus* ei kannata haastemiestiedoksiannon toissijaisuutta, eikä näe tarvetta muuttaa pykälän sanoja ”todennäköinen” ”ilmeiseksi”, tai ”erityinen syy” ”painavaksi syyksi”.

4.1.2 Valitusasian käsittelystä hovioikeudessa (26 luku)

28 §

Tässä luvussa tarkoitetut kehotukset, kutsut ja ilmoitukset hovioikeus saa lähettää asianosaisen viimeksi ilmoittamaan osoitteeseen. Kutsu pääkäsitteilyyn on kuitenkin annettava tiedoksi asianosaiselle, joka on määrätty saapumaan henkilökohtaisesti tai joka ei ole käyttänyt puhevaltaa hovioikeudessa, sekä todistajalle, asiantuntijalle ja muulle todistelutarkoituksessa kuultavalle siten kuin 11 luvun 3, 3 b ja 4 §:ssä säädetään.

Helsingin hovioikeus kannattaa oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 28 §:n 1 momenttia muutettavaksi niin, että kutsu pääkäsitteilyyn voitaisiin lähettää asianosaiselle ensisijaisesti prosessiosoitteeseen. Mikäli olisi aiheutta epäillä, ettei asianosainen saa prosessiosoitteensa kautta tietoa kutsusta pääkäsitteilyyn, olisi kutsu pyrittävä antamaan tiedoksi henkilökohtaisella puhelin- ja postitiedoksiannolla. Tämä parantaisi asianosaisten oikeusturvaa ja nopeuttaisi hovioikeusprosessia, kun hovioikeudella olisi paremmat mahdollisuudet torjua asianosaisen pyrkimyksiä estää asiansa eteneminen hovioikeudessa.

4.2 Oikeusministeriön asetus vastapuolen maksettavaksi tuomittavista oikeudenkäyntikuluista oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 8 c §:ssä tarkoitetuissa asioissa annetun asetuksen muuttamisesta

3 §

Tuomittavien oikeudenkäyntikulujen määrä

Vastaajan maksettavaksi vaaditut oikeudenkäyntikulut tuomitaan vaatimuksen mukaisesti. Ne tuomitaan kuitenkin korkeintaan perustaksan tai korkean taksan määräisenä velan pääoman määrän mukaan seuraavasti:

	Velan pääoma 250 euroa tai vähemmän	Velan pääoma yli 250 euroa tai häätö
Perustaksa	131 euroa	164 euroa
Korkea taksa	213 euroa	251 euroa

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin taksoihin lisätään vaadittaessa kantajalta perittävä oikeudenkäyntimaksu.

Jos oikeudenkäyntikuluja ei ole vaadittu, niitä ei tuomita.

Professori Jokela kiinnittää huomiota siihen, ettei asetuksessa ole otettu kantaa velkojan itsensä suorittaman tiedoksiannon aiheuttamiin lisäkuluihin. Sen vuoksi asetuksen 2 momentin loppuun tulisi lisätä: ”ja kantajan itsensä suorittamasta tiedoksiannosta 20 euroa”.

LIITE: Lausuntopyynnöt

Tiedoksiannon tehostamista käsitelleen työryhmän mietinnöstä pyydettiin lausuntoa seuraavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä:

Sisäasiainministeriö X
Valtiovarainministeriö X

Eduskunnan oikeusasiamies X
Valtioneuvoston oikeuskansleri X

Korkein oikeus

Helsingin hovioikeus X
Itä-Suomen hovioikeus X
Kouvolan hovioikeus X
Rovaniemen hovioikeus X
Turun hovioikeus X
Vaasan hovioikeus X

Espoon kärjäoikeus X
Helsingin kärjäoikeus X
Joensuun kärjäoikeus X
Jyväskylän kärjäoikeus X
Lahden kärjäoikeus X
Lapin kärjäoikeus X
Oulun kärjäoikeus X
Tampereen kärjäoikeus X
Turun kärjäoikeus X
Vantaan kärjäoikeus X

Markkinaoikeus
Työtuomioistuin

Valtakunnansyyttäjänvirasto

Helsingin oikeusaputoimisto X
Kuluttajavirasto X
Tietosuojavaltuutetun toimisto X

Finanssialan Keskusliitto X
Julkiset oikeusavustajat ry X
Keskuskauppakamari X
Luottomiehet ry
Oikeushallinnon henkilökunta OHK ry
Suomen Asianajajaliitto
Suomen haastemiehet JHL ry X

Suomen Kuluttajaliitto ry
Suomen Lakimiesliitto ry
Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry X
Suomen tuomariliitto ry X
Suomen ulosottomiehet ja haastemiehet ry
Takuu-Säätiö X
Vara- ja Oikeusnotaariliitto ry X
Velkaneuvonta ry

Professori Antti Jokela, Turun yliopisto X

(X = antoi lausunnon)

Sarjan aiemmat julkaisut vuonna 2009

1. Hallinto-oikeuksien sähköinen tiedoksianto Veronsaajien oikeudenvilvontayksikköön
2. Jatkokäsittelylupa hovioikeudessa. Lausunnotiivistelmä
3. Väkilvallon vähentäminen Suomessa
4. Pikaluottoihin liittyvän lainsäädännön uudistaminen. Lausunnotiivistelmä
5. Lausunnot oikaisuvaatimustoimikunnan mietinnöstä
6. Yhteistalouden purkaminen avoliiton päättyessä. Lausunnotiivistelmä
7. Vapaudenmenetyksestä maksettavan korvauksen hakeminen
8. Käsitteilyn joutuisuus hallinnossa ja oikeussuojakeinot käsittelyn viivästyessä. Lausunnotiivistelmä
9. Luottotietolain muuttaminen. Lausunnotiivistelmä.
10. Yhteistalouden purkaminen avoliiton päättyessä. Yhteenveto kansalaispalautteesta
11. Tunnista, tunnusta ja toimi. Järvenpään väkilvallon vähentämisen pilottihankkeen arviointi
12. Tiivistelmä yhdistyslakityöryhmän mietinnöstä (OMTR 2008:3) annetuista lausunnoista
13. Konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuus sekä maksukyky- ja tasetesti osakeyhtiön varojenjaossa
14. Surmansa saaneen läheisten korvaussuoja. Vahingonkorvauslain 5 luvun 4 a §:n ja rikosvahinkolain 8 §:n 3 momentin arviointia
15. EU:n rautatievastuuasetuksen täytäntöönpano. Lausunnotiivistelmä
16. Maanvuokralain tarkistamistarve. Lausunnotiivistelmä
17. Hallintolainkäytön nykytila ja kehittämistarpeet. Raportti kyselystä asiamiehille ja avustajille.
18. Maksupalvelulaki. Lausunnotiivistelmä

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO
puh. (09) 160 03
www.om.fi

PB 25
00023 STATSRÅDET
tfn (09) 160 03
www.jm.fi